

Martingala a la francesa

Aquell va ser un assassinat aïllat, net, sense pistes. Era el 29 de març de 1988 i Dulcie September, la representant a França del Congrés Nacional Africà (ANC), va arribar com sempre, a l'hora que tenia per costum, al portal de casa seva, en un carrer del centre de París.

Però aquell dia, algú l'esperava amagat a la foscor de l'escala i quan la dirigent de l'oposició sud-africana es disposava a pujar a l'ascensor li va disparar al cap. El crim de seguida va ser atribuït per la premsa als agents sud-africans —especialment perquè, setmanes abans, Godfrey Motsepe, el representant de l'ANC a Brussel·les, també s'havia escapat d'un atemptat—, però la investigació de la policia es va tancar en quatre dies i sense detinguts. La cosa no va anar mai més enllà.

Ara, quasi deu anys després, els investigadors de l'Institut Neerlandès per l'Àfrica Austral, un organisme que treballa per la comissió Veritat i Reconciliació, encarregada de fer la llum sobre tots els crims de l'*apartheid*, han elaborat un informe sobre l'assassinat de Dulcie September implicant els serveis secrets francesos en el cas. Aquesta entitat considera que els serveis secret van adoptar una posició de passivitat còmplice fent ulls cecs conscientment a tots els signes que evidenciaven la preparació de l'atemptat.

“Els serveis secrets francesos tenien interès a deixar que la representant de l'ANC fos assassinada perquè sabien que disposava d'informacions sobre les vendes d'armes il·legals entre França i Àfrica del Sud”, ha dit Peter Hermes, el director de l'Institut Neerlandès. En el document que resumeix les investigacions efectuades, s'assenyala la presència de simpatitzans de l'*apartheid* en diferents departaments dels serveis secrets francesos i fins i tot en els cercles més pròxims del ministre de l'Interior en aquell moment, com és el cas de Jean Taousson, que va ser nomenat per Charles Pasqua responsable de missió.

Jacques Pauwn, un periodista sud-africà que, des de fa anys, es dedica a investigar la “guerra bruta” del règim

del seu país contra l'*apartheid* i que té a punt de publicar un llibre sobre l'afer Dulcie September, tampoc no descarta la possibilitat de la implicació francesa. Un dels seus confidents, Dirk Stoffberg, agent dels serveis d'informació militars de Sud-africa i traficant d'armes, li va confirmar abans de morir, que havia estat encarregat de pagar als executors, antics legionaris francesos que havien actuat de manera individual, com *barbouzes* (agents) ocasionals dels serveis secrets sud-africans.

XAVIER VINADER

“L'Institut Neerlandès per l'Àfrica Austral implica en un informe els serveis secrets francesos en l'assassinat el 1988 de Dulcie September, representant del Congrés Africà a França.”

En aquella època, el règim de Pretòria volia fer por i va escollir com a objectiu, per primera vegada, un representant de l'ANC a Europa. Es tractava de deixar clar als seus adversaris que no podien estar segurs enlloc. “Des d'aquest punt de vista, Dulcie September era un blanc molt més fàcil que altres dirigents de l'ANC millor protegits. I un objectiu temptador perquè els serveis secrets de l'*apartheid* sabien que la reacció de protesta del govern i de l'opinió pública de França seria menys forta que en altres països on el sentiment *antiapartheid* era més important.”

L'assassinat de Dulcie September va provocar bastant enrenou. Comès al mig de la campanya per l'elecció presidencial, va contribuir a sensi-

bilitzar la classe política i l'opinió francesa en favor de la lluita contra l'*apartheid*. Però, deu anys després, la implicació dels serveis secrets sud-africans encara no ha estat provada oficialment. La Comissió Veritat i Reconciliació (TRC) investiga a fons des de fa un any. Un antic oficial dels serveis d'informació sud-africans ha confirmat la implicació d'aquests organismes repressors. La Comissió espera arribar a convèncer-lo perquè reveli els noms de les persones implicades i que s'aclareixi completament l'assassinat. ■